БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЯАМ

БОЛОВСРОЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ЯАМ

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC
Швейцарийн хөгжлийн агентлаг

unesco
Монголын үндэсний комисс

БОЛОВСРОЛЫН СУДАЛГААНЫ ҮНДЭСНИЙ ХҮРЭЭЛЭН

ДЭЛХИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ БОЛОВСРОЛЫН САН (FEE)-ИЙН ГИШҮҮН

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЭДЭЭЛЭЛ СУРГАЛТЫН ТӨВ НҮТББ

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ БОЛОВСРОЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛЫН ИХ СУРГУУЛЬ

БОЛОВСРОЛЫН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТӨВ

ЦЭНГЭГ УСНЫ НӨӨЦ, БАЙГАЛЬ ХАМГААЛАХ ТӨВ

MNB
МОНГОЛЫН ҮНДЭСНИЙ ОЛОН НИЙТИЙН РАДИО, ТЕЛЕВИЗ

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН ТҮНШЛЭЛ АМГАЛАН ДЭЛХИЙ ТББ

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БОЛОВСРОЛ II ТӨСӨЛ

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БОЛОВСРОЛЫН ТӨЛӨӨХ ХАМТЫН САНААЧИЛГА, ТҮНШЛЭЛ-2023

ИРЭЭДҮЙН ТӨЛӨӨХ ӨНӨӨДРИЙН ДУУДЛАГА: ӨСВӨР ҮЕИЙНХЭН

Тогтвортой хөгжлийн боловсролын төлөөх
ХАМТЫН САНААЧИЛГА, ТҮНШЛЭЛ-2023

ҮНДЭСНИЙ ЧУУЛГАН
&
ТӨСЛИЙН ХААЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

2023.05.24-25

Илтгэгч:

Ж.Дэнсмаа

Албан тушаал:

БСҮХ-ийн ЭША

Сэдэв: Суралцахуйн орчин

Салбар хуралдаан 2

Суралцахуйн орчныг ТХБ-ын агуулгатай нийцүүлэн хувирган өөрчлөх хүрээнд үндэсний ба орон нутгийн түвшний тэргүүлэх алхмуудыг тодорхойлох

Суралцахуйн орчин ...

Сурах ба сургах үйл ажиллагааны материаллаг ба материаллаг бус орчны нэгдлийг сургалтын орчин ... материаллаг бус орчин нь сургуулийн уур амьсгал (сэтгэл зүй, нийгэм, соёлын орчин) юм.

Бэгз, Н. (2020). Монголын боловсролын хөгжлийн 25 жил: туршлага сургамж (1992-2017). 243 дугаар тал.

Суралцахуйн орчин нь багшлах, суралцахад аль алинд нь ихээхэн нөлөөлдөг ...

University of Newcastle, 2005.

Сургалтын хэрэглэгдэхүүн, техник хэрэгслүүд нь сурагчийн мэдрэхүйн эрхтэн болон сурах идэвх, санаачилгад шууд нөлөөлж, танин мэдэхүйн үйл ажиллагааг эрчимжүүлж өгдөг ач холбогдолтой.

Наранчимэг, Н. (1999). Боловсролын шинэчлэл, Сургалтын технологийн удирдлага. 252 дугаар тал.

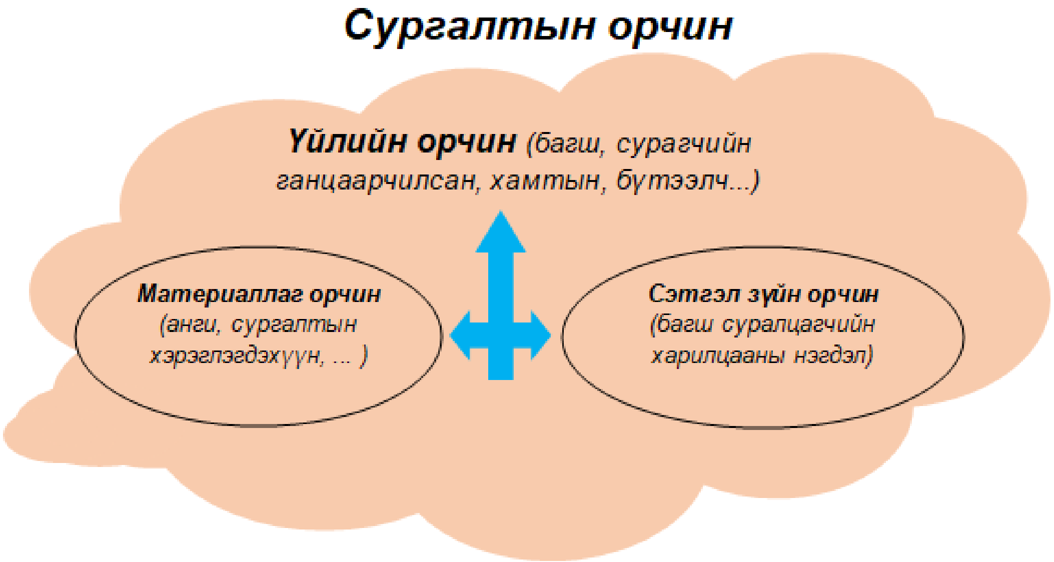

Уламжлалт сургалтын орчныг нэмж тохижуулан өндөр хурдны интернет бүхий орчин, туршилт хийх багаж, хэрэгсэл бүхий өрөө танхимтай болгох шийдлүүдийг ашиглан орчин үеийн суралцагчдын хэрэгцээг хангахад нь сургууль багш нарт туслах ёстой. *Kuuskorpi, Марко, 2012.*

Тогтвортой хөгжлийн боловсролын үйлийн тэргүүлэх чиглэл

1. **Бодлогын нарийвчлал, уялдаа**
Integrating ESD in global, regional & national policies of education & sustainable development

2. **Суралцахуйн орчин**
Байгууллага бүхлээрээ ажиллах арга хандлагыг сурталчилан дэмжих

3. **Сурган хүмүүжүүлэгчид**
Чадавхыг хөгжүүлэх боломжуудаар хангах

4. **Залуучууд**
Залуучуудыг эрх мэдэл, боломжуудаар хангах

5. **Олон нийт**
Үйлийн тэргүүлэх бүх чиглэлийн "зангилаа" платформууд байхаар орон нутгийн олон нийтэд боломж, эрх мэдэл олгох

Сурагчдад сурсан зүйлээ хэрэглэн амьдрах, амьдарч буй орчноосоо суралцах боломж олгохын тулд сургалтын байгууллага СБААХ-аар дамжуулан сургалтын орчныг хувирган өөрчлөх

ЮУ ХИЙХ ВЭ?

- СБААХ-ыг сургуулийн менежментэд нэвтрүүлэх
- Шийдвэр гаргалтад оролцоог хангах, доороос дээш чиглэл баримтлах
- Тогтвортой байдлын төлөө ажиллаж буй олон нийттэй хамтран ажиллах
- Сургалтын орчин, барилга байгууламж, материаллаг орчныг ТБ-ын зарчимд нийцүүлэх
- Сурган хүмүүжүүлэгчдэд зориулан СБААХ-ыг ТХБ-ын үйл хэрэгт интерацчилсан таатай орчныг бий болгох

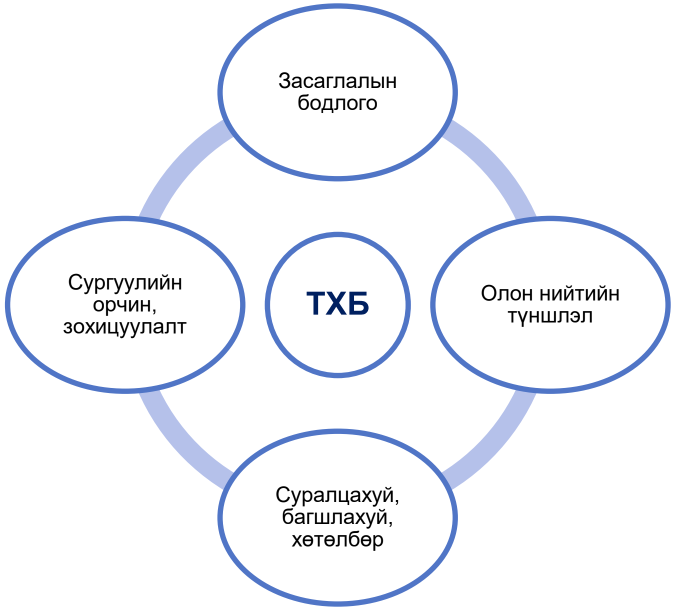

Зураг 1. Сургууль бүхлээрээ ажиллах арга хандлага

Тогтвортой хөгжлийн боловсролын төлөөх ХАМТЫН САНААЧИЛГА, ТҮНШЛЭЛ

ТХБ олон улсад ...

Дэлхийн улс орнуудын туршлага	Англи: Экологийн ул мөрөө багасгах, эрчим хүчний үр ашигтай аргыг нэвтрүүлэх, сэргээгдэх эрчим хүчийг суурилуулсан сургуулиуд хэмнэлт гаргаж буй ...
	Индонез: ТХБ-д суурилсан сургалтын модуль, материал боловсруулж, багш, сурган хүмүүжүүлэгчдийг дэмжих төв орон даяар байгуулсан.
	Хятад: Сургалтын нийт цагийн 10 хувьд сургуулиуд ТХБ-ын 4 зүйл “бүгдийг хүндэтгэх, соёлын олон талт байдлыг хүндэтгэх, байгалийг хүндэтгэх, шинжлэх ухааныг хүндэтгэх” сургалтын хөтөлбөрийг хэрэгжүүлдэг.
	Канад, Манитоба муж: ТБ-ын төлөө олон янзын санаачилга, сурагч, сургууль, орон нутгийн иргэдийн хамтын бүтээлч үйл ажиллагааг дэмжиж, гадаа сургалт явуулах орчин бүрдүүлэх, байгальд ээлтэй тоглоомын талбай байгуулах санхүүжилтийг сургуульдаа өгсөн.

ТХБ олон улсад ...

Дэлхийн улс орнуудын туршлага	Шотланд: Сурагчдыг бизнес эрхлэхэд сургах зорилгоор хүнсний ногоо тариалах, жижиг тахианы аж ахуй ашигладаг. Өндөг, ногоо зэргээ орон нутгийн дэлгүүрт худалдаж, данс хөтлөх, удирдах зэрэг ажлыг сурагчид хийдэг.
	АНУ: Ногоон сургуулиуд ердийн сургуультай харьцуулахад эрчим хүчийг 33 хувь, усыг 32 хувь бага ашиглаж буй...
	Хятад, Шинэ Зеланд: ТХБ-ыг бага, дунд боловсролд нэвтрүүлэхдээ СБААХ-ыг ашигладаг байна.
	Шинэ Зеланд: Судлагдахуун хоорондын хамааралтай нийтлэг сэдвүүдийг судлах нь ирээдүйн асуудлыг шийдвэрлэх, суралцахуйн хзрээ болон үнэт зүйлсийн хоорондын холбоог бий болгож, суурь чадамжийг хөгжүүлэхэд хувь нэмэртэй гэж үзэж байна.

ТХБ Монгол улсад ...

Хөтөлбөрийн код	Үйл ажиллагаа	Хариуцах эзэн
3.1.1	Сурах бичиг, сургалтын хэрэглэгдэхүүн, материалд тавигдах шаардлагыг шинэчилж, нээлттэй, сонголттой, цахим эх үүсвэрүүдийг бий болгох	БШУЯ-ны ЕБГ, БСҮХ
3.1.2	Багш мэргэжлийн ур чадвараа тасралтгүй дээшлүүлэх орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх	БШУЯ-ны ЕБГ, БМДИ-ийн Багшийн хөгжил, сургалтын технологийн алба
3.2.1	Нүхэн жорлонтой ЕБС, дотуур байрыг стандартын шаардлага хангасан ариун цэврийн байгууламжтай болгох	БШУЯ-ны ХОҮГ, БСУГ, орон нутгийн ЗДТГ
	ЕБС-ийн дотуур байрны орчны стандартын хэрэгжилтийг хангахад дэмжлэг үзүүлэх	БШУЯ-ны БТГ, СХОГ, БСУГ
	ЕБС, дотуур байрны хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээг стандартын шаардлагад нийцүүлэх, суралцагчдад эрүүл аюулгүй, шим тэжээллэг хоол хүнсээр хангах	БШУЯ-н Суралцагчийн хоол үйлдвэрлэлийн хэлтэс, СЭЗГ, ЕБС-ууд
3.2.2	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд оршин суугаа газартаа ЕБС-д хамрагдах орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх	БШУЯ-ны БТГ, ЕБГ, БСУГ-ууд
3.2.3	Орон нутагт ЕБС-ийг түшиглэсэн нээлттэй, цахим, зайн болон онлайн сургалтын төв байгуулах	БШУЯ-ны ЕБГ, БХ, НТБҮТ, БСУГ, Их, дээд сургууль

Хувьсаж буй боловсрол

“ХУВЬСАЖ БУЙ БОЛОВСРОЛ” ҮНДЭСНИЙ ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭГ

ИРЭЭДҮЙН ТӨЛӨӨ ХАМТДАА

САЛБАР ХЭЛЭЛЦҮҮЛГҮҮДИЙН ҮР ДҮН

БОЛОВСРОЛ СУДАЛГААНЫ ҮНДЭСНИЙ ХҮРЭЭЛЭН

Захирал М.Итгэл

УЛААНБААТАР ХОТ
“ТУУШИН” ЗОЧИД БУУДАЛ
“СОЁМБО” ТАНХИМ

2022.07.05

Судлаачдын төлөөлөл

Залуучуудын байгууллагын төлөөлөл

Хэвлэл мэдээллийн байгууллагын төлөөлөл

Аж ахуйн нэгж, бизнес эрхлэгчдийн төлөөлөл

Иргэний нийгмийн байгууллагын төлөөлөл

Төрийн байгууллагын төлөөлөл

Сургуулийн удирдлага, багш нарын төлөөлөл

Хүүхэд, эцэг эхийн төлөөлөл

САНАЛ, САНААЧЛАГА	БАГЦ
214	5
223	5
158	3
208	4
157	3

ҮР ДҮН + ТА БҮХНИЙ САНАЛ, САНААЧИЛГА = ДҮГНЭЛТ

UNITED NATIONS TRANSFORMING EDUCATION SUMMIT 2022 MONGOLIA

ТХБ-ын улс орны санаачилга- Монгол улс

Дадлага ажил:

"ТХБ-2030. МОНГОЛ УЛСЫН САНААЧИЛГА"-ЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Тэргүүлэх чиглэл: Сургалтын орчныг хувирган өөрчлөх

Зорилт	Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа	Хариуцах байгууллага (ууд)	Хэрэгжүүлэх байгууллага								Хугацаа 2023-2025	Тэмдэглэл	Хүрэх үр дүн
			БЕГ	БСУХ	БУТ	МУБИС	ЦУНБХТ	МУОНРТ	"БОМСТ" ТББ	"Амгалан дэлхий" ТББ			
2024 онд шинэчлэн боловсруулах ерөнхий боловсролын сургалтын хөтөлбөрийн үзэл баримтлалд ТХБ-ыг тусгах	Уур амьсгалын боловсрол, зохистой хэрэглээний ур чадварыг хөгжүүлэх агуулга, үйл ажиллагаа (activity)-г оролцуулан ТХБ-ын үзэл санаа, агуулгыг бүх түвшний албан боловсролын сургалтын хөтөлбөрт тусгах, хэрэгжүүлэх	БШУЯ										2024 онд ЕБ-ын сургалтын хөтөлбөрийг шинэчлэн сайжруулах ажил хийгдэнэ. Дээд болон мэргэжлийн боловсролын сургалтын хөтөлбөрт тусган хэрэгжүүлэх арга зүй, аргачлал гарах хэрэгтэй.	
	Багш бэлтгэх болон багшийн мэргэжлийн тасралтгүй хөгжлийн сургалтын хөтөлбөрт тогтвортой хөгжлийн боловсролын мэдлэг, ойлголтыг тусгах	Багш бэлтгэх сургуулиуд										Багш бэлтгэх болон багшийн мэргэжлийн тасралтгүй хөгжлийн бүх төрлийн сургалтын хөтөлбөрт тогтвортой хөгжлийн боловсролыг тусгана.	
												БОМСТ (Байгаль орчин ...эл сургалтын төв)-ын ... (сургууль бүхлээрээ ...х арга хандлага) багц ...влага боловсруулан ...дэлгэрүүлж эхлээд	
												... байгууллагын ...нд ББААХ-ын үзэл ...ойлголт мэдлэгийг ...урталчилах	

"ТХБ-2030. МОНГОЛ УЛСЫН САНААЧИЛГА"-ЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Тэргүүлэх чиглэл: Сургалтын орчныг хувирган өөрчлөх

Зорилт	Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа	Хариуцах байгууллага (ууд)	Хэрэгжүүлэх байгууллага								Хугацаа 2023-2025	Тэмдэглэл	Хүрэх үр дүн
			БЕГ	БСУХ	БУТ	МУБИС	ЦУНБХТ	МУОНРТ	"БОМСТ" ТББ	"Амгалан дэлхий" ТББ			
Салбар дундын төсөлд суурилсан суралцахуй, түүнийг дэмжих үйл ажиллагаагаар дамжуулан хувирган өөрчлөх суралцахуй ба багшлахуйн зарчмуудыг хэрэгжүүлэх	Хот суурин газраас алслагдмал амьдарч буй малчин айл, нийгмийн эмзэг бүлэг болон бусад бүлэгт хамаарах айл, өрхийн хүүхдүүдийг ээлжийн, явуулын, нүүдлийн бүлгийн сургалтын хэлбэрээр СӨБ эзэмшүүлэх	БШУЯ										2019 оны байдлаар "алслагдсан орон нутгийн малчин өрхийн СӨБ-ын насны хүүхдүүдийн 69% нь нүүдлийн бүлэг болох гэр цэцэрлэгт, 12% нь явуулын багшийн сургалтад хамрагдаж байна.	
	Ухаалаг, дижитал технологийг бүх түвшний боловсрол, сургалтад ашиглах, сургалтын орчин, хэрэглэгдэхүүн болон үйл ажиллагаанд ногоон хөгжлийг дэмжих	БШУЯ										Боловсролын салбарын хөгжлийн дунд хугацааны төлөвлөгөө (2021-2030)-д тусгасныг хэрэгжүүлнэ.	
	2016 онд батлсан. Цэцэрлэгийн хүүхэд хамгааллын бодлого, ЕБС-ийн сургалтын орчны аюулгүй байдалд тавих ерөнхий шаардлага боловсруулан мөрдөх	БШУЯ ЗЦГ ЕБС										Цэцэрлэгийн хүүхэд хамгааллын бодлогын зорилго, ЕБС-ийн сургалтын орчны аюулгүй байдалд тавих ерөнхий шаардлагын дагуу хүүхдийн эрүүл, аюулгүй материаллаг бус үйлчилгээний орчин бүрдүүлж ажиллаж байна. Хот, суурин газарт ЕБС-д "School policy" ажиллаж байна.	
	Сургуулийн "Үдийн цай"-г "Үдийн хоол" болгож, шүүлтүүртэй цэвэр усаар хангах	БШУЯ ЕБС ЭМЯ										Цэцэрлэг, дотуур байр, ЕБС-ийн хүүхдийн хоолны зардлыг инфляци, үнийн өсөлттэй уялдуулан нэмэгдүүлсэн.	

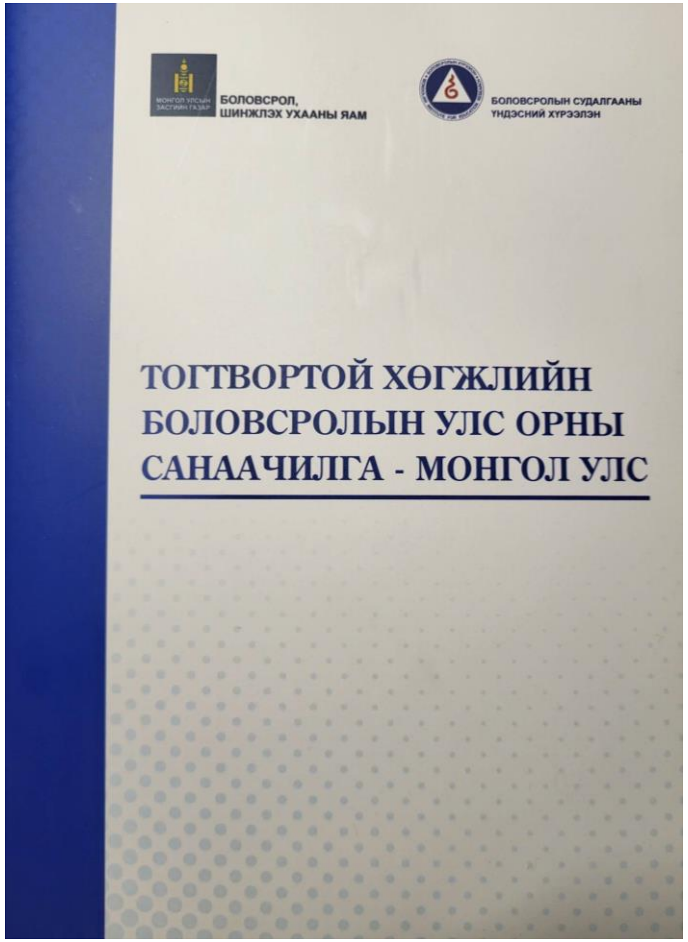

Баярлалаа